

Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus ympäristöasioissa - Kypros

Tämän sivun teksti on konekäännös, eikä sen laatua voida taata.

1. [Perustuslaillinen perusta](#)
2. [Oikeuslaitos](#)
  - #II
4. [Tiedonsaantiin liittyvät oikeusriidat](#)
5. [Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus yleisön osallistuessa päätöksentekoon](#)
6. [Toimia ja laiminlyöntejä koskeva muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus](#)
7. [Muut oikeussuojakeinot](#)
8. [Asiavaltuus](#)
9. [Oikeudellinen edustus](#)
10. [Todisteet](#)
11. [Väliaikaiset turvaamistoimenpiteet](#)
12. [Oikeudenkäyntikulut](#)
13. [Oikeusapu](#)
14. [Oikea-aikaisuus](#)
15. [Muut kysymykset](#)
16. [Ulkomaalaiset](#)
17. [Rajat ylittävät oikeusriidat](#)

I. Perustuslaillinen perusta

Kyproksen perustuslaki laadittiin 1950-luvulla tuli suosittu ennen ympäristöön liittyviä oikeuksia. Näin ollen ei ole nimenomaista säännöstä ympäristöön, Kyproksen perustuslain velvoite joko valtio tai yksittäinen tai oikeuden kohti. Oikeus elämään (7 artiklan), mikä on tulkittu oikeuskäytännössä siten oikeus terveelliseen ympäristöön (pyrga 4clr yhteisön v. Slovakia (1991)). Koska ei ole mitään ympäristönsuojelullisia perustuslakia koskevat tärkeimmät säännökset muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus ympäristöasioissa ovat ne, joita sovelletaan yleisesti, ja perustuslain keskeisenä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta koskevien säännösten on artiklan 29 ja 146. Direktiivin 29 artiklan säädetään, että jokaisella henkilöllä (myös kansalaisista tai oikeushenkilöllä) on oikeus yksin tai yhdessä muiden kanssa käsittelemään toimivaltaista viranomaista, osallistui heidän kantelunsa nopeasti ja saada vastaus 30 päivän kuluessa. (Tässä viitataan osoitetut valitukset julkishallinnon yksiköt tai muut viranomaiset). Asetuksen 146 artiklan säädetään, kuka voi hakea muutosta tuomioistuimessa päätöksen, toimen tai laiminlyönnin ja tämän viranomaisen olisi sen vuoksi sovellettava ympäristökysymysten osalta. Tällaisen vähennysoikeuden syntymisen valituksen tekijän on oltava olemassa oleva henkilökohtainen ja oikeutettu etu, joka on vaikuttanut suoraan tällaisen päätöksen, toimen tai laiminlyönnin viranomaisen tavalla, joka on ristiriidassa perustuslain, lain tai merkitsee harkintavallan väärinkäyttöä. Kansalaiset voivat vedota perustuslaillinen oikeus elämään ja sen tulkintaan. Osapuolten hallinnollisessa tai oikeudellisessa menettelyssä voivat vedota suoraan kansainvälisiin sopimuksiin, jos sopimukset on saatettu osaksi Kyproksen lainsäädäntöä. Århusin yleissopimus on ratifioitu ja pantu täytäntöön vuonna 2003 annetulla lailla nro 33 (III)/2003. Tähän mennessä ei ole ilmennyt tapauksia, joissa yleissopimuksen periaatteita ei myöskään ole tiedossa, joilla on tuomioistuin.

II. Oikeuslaitos

Kypros noudattaa vallanjaon periaatetta. Oikeus käyttää riippumattoman oikeuslaitoksen seuraavissa tuomioistuimissa:

Korkein oikeus, jolla on toimivalta:

Muutoksenhakutuomioistuin

Supreme Court on toimivaltainen käsittelemään kaikki valitukset kaikista alemman oikeusasteen tuomioistuimet siviili- ja rikosasioissa. Tuomioistuin voi vahvistaa, muuttaa, kumoaa tai määrätä uudelleenkäsitely, joka tapauksessa, koska komissio katsoo parhaaksi.

Hallintoasiat

Korkein hallinto-oikeus, koska ainoastaan maassa, on ainoastaan toimivalta lausua mahdollisesta valitti päätöksestä, toimesta tai laiminlyönnistä, viranomaisen tai henkilö, elin tai viranomaisen käyttää mahdollista sillä perusteella, että se on ristiriidassa perustuslain tai lain tai se ylittää mahdollisen väärinkäytön tai tällaisen elimen toimivaltaa, viranomaiselle tai henkilölle.

PERUSSOPIMUSASIAT

Supreme Court on toimivaltainen ratkaisemaan, onko lainsäädäntö yhdenmukainen perustuslain säännösten kanssa ristiriidassa, vai onko kysymys välille syntyy toimivaltaa tai muut elimet tai viranomaiset. Lisäksi korkein oikeus on toimivaltainen ratkaisemaan asian, jonka tasavallan presidentti, onko maan edustajainhuoneen hyväksymän lain kanssa ristiriidassa ovat vastenmielisiä tai unionin perustuslain määräyksiä.

Vaalit

Korkein oikeus vaalien tuomioistuimella on toimivalta käsitellä vetoamuksia, jotka koskevat yleissopimuksen tulkintaa ja soveltamista ja vaalijärjestelmää koskevia lakeja.

Jolla määrätään

Supreme Courtilla on yksinomainen toimivalta antaa toimeksiantoja habeas corpus -periaate (oikeus vapauttaa henkilön säilöönotto ja ohjaaminen osapuolen muista toimeksiannoista, tehdä jotakin tai pidättyä tekemästä jotakin, tai korjata (mandamus, prohibition, päätös, quo warranto ja certiorari).

Merioikeusasioiden täytäntöönpanovirkamiehenä

Supreme Court on toimivaltainen ratkaisemaan merioikeudellisiin asioihin. Alkuperäistä toimivaltaa käytetään yhden tuomarin kokoonpanossa ja muutosta hänen päätökseensä sijaitsee korkeimman oikeuden.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimia ovat: Alioikeudet. Corte di Assise -rikostuomioistuinten toimivaltaan; Perhetuomioistuimet; Työmarkkinakiistat; Tuomioistuin; Sotilastuomioistuimen.

Käräjäoikeudet

Siviili- ja rikosoikeudellinen lainkäyttövalta

Suomessa on kuusi käräjäoikeudet, yksi kussakin kuudessa kaupungissa saarella. Kaksi niistä (Kyreniassa ja Famagustassa aluetuomioistuimet) ovat lakanneet olemasta toiminnassa vuodesta 1974 lähtien, ja niiden toimivalta on ottanut haltuunsa Nikosian ja Larnakan tuomioistuimissa. Kukin piirituomioistuin on toimivaltainen tutkimaan ja ratkaisemaan kaikki kanteita. Kun kanteen peruste on syntynyt kokonaan tai osittain rajoissa, jolla on kotipaikka, tai, jos vastaaja on jättäessään kanteen asuu tai harjoittaa liiketoimintaa, tuomioistuimen asettamissa rajoissa. Rikoksesta voidaan tuomita aluetuomioistuimen presidentti, vanhempi aluetuomioistuimen tuomarin tai tuomarin tai toimii rikostuomioistuin (Cour d'assises).

Rikostuomioistuin

Rikostuomioistuin (tällä hetkellä neljä toisen oikeusasteen työtuomioistuimet) on kolmen tuomarin kokoonpanossa, ja sillä on toimivalta käsitellä kaikkia rikoksia, joista voi seurata vankeusrangaistus tai muu rikoslakia, ja sillä on toimivalta määrätä enimmäisrangaistus asiaankuuluvasta lainsäädännöstä.

Perhetuomioistuimet

Perheoikeus (kolme perhetuomioistuimet) on toimivaltainen ottamaan vastaan vetoamuksia, jotka koskevat avioliiton purkamista ja kysymyksiä, jotka liittyvät tuen, huollon, vanhempien ja puolisoitten välisiä omaisuussuhteita hyväksymistä edellyttäen, että osapuolet asuvat Irlannin tasavallassa.

Teollisuuden riidan Tribunal

Industrial Tribunal (tällä hetkellä kolme Industrial Tribunals) ovat toimivaltaisia käsittelemään hakemuksia, perusteettoman irtisanomisen ja työntekijöiden irtisanomiskorvauksia. Se koostuu puheenjohtajasta (joka on tuomioistuimen virkamies) ja kaksi lay-members työnantaja ja työntekijöitä.

Toimivaltainen tuomioistuin

Toimivaltainen tuomioistuin (nykyään kolme vuokravalvonta tuomioistuimet) toimivalta ratkaista kaikki erimielisyydet, joita aiheuttaa vuokraa lakeja, joihin kuuluvat muun muassa, vuokrat ja takaisin saamista. Tuomioistuin, joka koostuu puheenjohtajasta (joka on tuomioistuimen virkamies) ja kaksi lay-members edustaa vuokralaisia ja vuokranantaja.

Sotilastuomioistuimen

Sotilastuomioistuimen toimivalta ratkaista sotilasrikoksista rikoslain nojalla tekemät rikokset ja kaikki muut asevoimien jäsenet. Se koostuu puheenjohtajasta (joka on tuomioistuimen virkamies) ja kaksi arvioijaa, jotka mainitaan ylimmän neuvoston tuomioistuinten luettelo sotilashenkilöitä.

Siviili- ja rikosoikeudellinen menettely alkaa käsitellä tässä tuomioistuimessa, ylimmän oikeusasteen tuomioistuin muutoksenhaun yhteydessä. Kuitenkin kaikissa hallinnollisissa asioissa korkein tuomioistuin on ainoa, joka sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ja muutoksenhaku tuomioistuin. Ei ole olemassa erityistä tuomioistuimet päättävät ympäristöasioissa. Kuitenkin tapauksissa, ympäristövahinkovastuuta koskevan lain nro 189 (I)/2007 on perustanut ympäristöviranomaisen harkitsemaan hallinnollisia seuraamuksia ja muita toimenpiteitä, joilla palautetaan suojeltaville lajeille ja luontotyypeille, vesiin ja maaperään. Oikeuspaikkakeinottelu ei ole mahdollista. Joissakin tapauksissa sopimuspuoli voi päättää kanteen nostamisesta District Courtissa tai esimerkiksi teollisuuden kiistaa tuomioistuimen mukaan vahingonkorvaus (korkeampi aluetuomioistuin, vaan paljon pidempi prosessi), mutta yleensä menettely olisi aloitettava oikeaan tuomioistuimeen ja oikeus kaupunki. Vahinkojen osalta rikkomisen seurauksena ympäristölainsäädännön, kante on nostettu syyte tuomioistuimessa, jossa vahinko aiheutui. Rikosasian voi hakea myös oikeusministerin pohjautuu/ympäristölainsäädännön (kuten luonnonsuojelu) asiasta uutta lainsäädäntöä tai ympäristöön kohdistuvista rikoksista. Ei tehdä eroa varsinaisten ja ylimääräisten muutoksenhakukeinojen välillä tuomioistuimessa. Kolmen tuomarin muodostamissa paneeleissa päättää lopulta siviili- ja rikosasioissa tehtyjä valituksia. Ne voivat pitää voimassa tai muutettava sitä taikka kumoaa tai asian uudelleenkäsitelyyn, jotta nämä voivat. Se on kuitenkin mahdollista oikeusministerin edistääkseen ylimääräisestä muutoksenhakukeinosta, kuten nolle prosequi, joka on pidätystä koskevan toimeksiannon, yleisen edun perusteella tai suositella armahdusta. Korkeimman hallinto-oikeuden täysistunnossa ei ole toimivaltaa tutkia sitä. Se voi tutkia riidanalaisen toimen lainmukaisuudesta, tai päätöksen, mutta se ei ulotu pääasiassa. Tässä yhteydessä Supreme Court on samaa toimivaltaa kuin Cour de cassationiin. Se voi kumota, osa kokonaisuudessaan ja tutkintavankeutta koskevan päätöksen tehnyt viranomaisen. Valvontaviranomaista sitovat yhteisöjen tuomioistuimen päätöksellä. Pääasiassa sovelletaan eniten ympäristöä koskevia hallinnollisia resursseja koskeva menettely. Tästä huolimatta tietyt ympäristöön liittyvät kysymykset ratkaistaan rikos- tai siviilioikeudellisten, esimerkiksi ympäristöön kohdistuvia rikoksia koskevan lain nro 22 (I)/2012 ja ympäristövahinkovastuuta koskevaa lakia nro 189(1)/2007. Rikosoikeudellisissa menettelyissä, jokaisella on oikeus ilmoittaa rikoksista (esim. tiettyjen viranomaisten harkintavallan väärinkäyttöä) syyttäjää. Ne voivat osallistua, ja joissa todistaja oikeudenkäynnissä. Tuomioistuimen päätöksiä vastaan ainoastaan syyttäjän tai syytetyn. Voidakseen turvautua oikeussuojakeinoihin, valituksen tekijän on osoitettava oikeutetun edun mukaista, sellaisena kuin se on määritelty perussäännön 146 artiklan. Kyseistä oikeutta on käytettävä 75 päivän kuluessa siitä kun tapahtuma on vastustettu. Kolmen uuden kansalaisjärjestöjen tunnustetaan oikeus valittaa tiettyjä hallinnollisia säädöksiä vastaan. Ne ovat ympäristövaikutusten arvioinnista (laki 140 (I)/2005), Euroopan ympäristön pilaantumisen yhtenäisen ehkäisemisen ja vähentämisen (IPPC) lain nro 56 (I)/2003–15 (I)/2006 ja ympäristövastuuta koskevan lain nro 189 (I)/2007. Hallinnollisessa menettelyssä tuomioistuin voi tutkia sen viran puolesta yleisen edun mukaisia kysymyksiä, kuten määräaika, myöhemmin asiakirjan luonne, elimen toimivaltaan, oikeutettu etu. Unionin tuomioistuin ei voi tutkia omasta aloitteestaan ja perusoikeuksien loukkaus. Nämä kysymykset on asetettava asiassa perustuslainmukaisuudesta.

III Tiedonsaantiin liittyvät oikeusriidat

10 artiklan i alakohdan mukaisesti ympäristötiedon saatavuutta koskevan lain nro 119 (I)/2004, hierarkkinen (esim. voisivat tehdä valituksen 30 päivän kuluessa kirjeen ministerille, joka ei ole vastannut tai ei. Tämä ei estä kantajaa käyttämästä oikeuksiaan perustuslain nojalla (146 artiklan) tai soveltamasta oikeusasiamiehen lausunnon osalta. Tietopyynnön epäämisestä on perusteltava ja ne on tehtävä kirjallisesti (8 artiklan 8 kohdan), ja niihin on sisällyttävä tiedot, jotka koskevat muutoksenhakukeinoja, joista säädetään 10 ja 11. Kuka tahansa voi pyytää saada tutustua ympäristötietoihin kirjallisella kirjeen ja ilman, että niiden tarvitsee osoittaa mitään erityistä etua. Niille, jotka hakevat muutosta kielteiseen päätökseen on jälleen menettelyn ongelmatonta. Se saattaa sisältää hierarkkisen valittaa asiasta vastaavalle yksikölle, joka ei ole tietoja. Jos hakija päättää turvautua tuomioistuimeen on tehtävä 75 päivän kuluessa kieltäytymisestä ja hänen pitäisi osoittaa, että menettelysäännöt, joita sovelletaan 10 artiklan säännöksiä, ovat lain. Edellytykset olivat perustuslain 146 artiklan mukaan olisi myös noudatettava, eli hakijan on osoitettava henkilökohtainen ja oikeutettu etu. Hallinnollinen asiakirja-aineisto, joka sisältää kaikki tiedot, jotka jätetään

Court, ja sitä tarkastellaan tuomioistuimen aloitteesta ennen päätöksen tekoa. Yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ja velvollisuus säännellä todisteiden esittämistä koskevien vaatimusten mukaisesti, koska tämän artiklan mukaisesti toimivalta yhteisöjen tuomioistuin voi kutsua kenet tahansa henkilön todistamaan tai antamaan asiakirjoja, jotta kyseinen tuomioistuin voi tehdä vain tapauksissa.

IV. Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus yleisön osallistuessa päätöksentekoon

Ei ole olemassa erityistä yleisön osallistumisesta ympäristöasioiden käsittelyyn, mutta useiden alakohtaisten lakien (esim. IPPC, εια vyöhykejako) säädetään yleisön kutsuminen, osallistuminen ja avoin käsittely. Jollei toisin säädetä, erityislain, ei yleensä ole hallinnollinen elin, jolle valitus tehdään hallinnollisia päätöksiä vastaan. Ensimmäisen oikeusasteen hallinnolliset päätökset voidaan ottaa suoraan tuomioistuimessa, vaikka se käytännössä tavallisesti ensin joko oikeusasiamiehen tai vastaavan ministerin tai molempia. Jos tästä on säädetty laissa, hallinnollisista päätöksistä voidaan valittaa ylemmälle viranomaiselle. Jos hakija käyttää tätä oikeutta, aika, jonka kuluessa esittää käyttö on keskeytetty siihen asti, kun hallinnollinen menettely on päättynyt. Jos ei määrätä, että hakijan on esitettävä sen oikeuden käyttöä suoraan tuomioistuimelle. Jos hierarkkisen käytetään lainsäädännön mukaisesti, hakija voi valita odottaa asiakirjojen käyttöä ja sen jälkeen. Oikeusasiamies soveltaa, ei pidetä hierarkkista käyttöä ja niiden tuloksista ei ole yhteisöjen tuomioistuimen laillisuusvalvonnan piiriin, ja määräaika ei ole keskeytetty oikeusasiamiehen päätökseen. Toimenpiteiden tai laiminlyöntien lainmukaisuutta, viranomainen tai elin, joka käyttää toimivaan tai hallintoviranomaisen on tarkistettava, ja ne ovat joko kumota (osittain tai kokonaan) tai vahvistaa. Supreme Court ei voi ulottua päätöksen asianmukaisuutta ja ratkaista asian, ja päätös on aineellisesti sen itse. Yhteisöjen tuomioistuin ei voi käsitellä tieteellisten ansioiden perusteella todetaan teknisen luonteen, se voi tutkia ainoastaan, täytyvätkö tällaisen päätelmän tehdessään hallinto on toiminut asianmukaisella tavalla huomioon perustuslaillisuuden, laillisuuden ja toimivallan ylittämiseen.

Päätökset, joissa määritetään suunnitelmien ja muiden tilojen käytöstä voidaan tutkia uudelleen tuomioistuimessa muutosta sellaisen osapuolen, jolla on oikeutettu intressi, kuten perustuslain 146 artiklan tai YVA-direktiivin, IPPC-direktiivin säännöksiä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, onko hallinto toiminut asianmukaisella tavalla ja sillä on toimivalta ja velvollisuus säännellä todisteiden esittämistä koskevien vaatimusten mukaisesti, koska sen 146 artiklan mukainen toimivalta, mukaan lukien henkilön kutsuminen kuultavaksi, todistamaan tai antamaan asiakirjoja, jotta kyseinen tuomioistuin voi tehdä ainoastaan päätöksen asiassa. Kuulemistilaisuus on julkinen. Kukin osapuoli esittää kantansa kirjallisesti ja voi tuomioistuimen lupaa, kutsua todistajia tai (tarvittaessa) esittää todisteita väitteensä tueksi. Kantaja, vastaaja ja asianomaiset osapuolet ovat ainoita, joilla on oikeus osallistua suulliseen käsittelyyn. Tuomioistuimet valvovat menettelyllistä että aineellista laillisuutta.

Ei ole erityisiä säännöksiä, jotka koskevat ympäristövaikutusten arviointia koskevan lainsäädännön seulonnan päätökset. On kuitenkin 25 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kansalaisjärjestöille viitaten perustuslain 146 artiklan, jos se on tyytymätön ympäristöluvan myöntämistä ympäristön osasto. Ei ole erityisiä säännöksiä, oikeudellisissa tai muissa lain sisällön päätösten uudelleentarkastelu joka tapauksessa osa, se ei ole lopullinen päätös. Valmisteluasiakirjoina, niitä ei voida riitauttaa erikseen, mutta voidaan tarkistaa osana lopullista päätöstä. YVA päätökset/lupia voidaan tutkia uudelleen tuomioistuimessa, joita perustuslain 146 artiklan ja 25 artiklan 1 kohdan, ympäristövaikutusten arviointia koskevan lainsäädännön. Julkisen kuulemisen vaiheen osallistuminen ei ole ennakoedellytys hankkia pysyvän tuomioistuimissa. On peräisin asianomaisen osapuolen oikeutetut edut. Koskevia erityissäännöksiä ei ole annettu kielto tuomio yva-menettelyissä. Vaikka tuomioistuinten vakiomenettelyjen käytettävissä oikeussuojakeino, se on hyvin harvoin myöntää yksityisille henkilöille ja yleensä vain huomattava talletus muunnetaan tuomioistuimessa. Menettelyllisesti, tuomioistuin voi milloin tahansa antaa väliaikainen määräys ilman, että tuomioistuimelta pääasian kanteen, jos sitä edellyttää joko asian kiireellisyyden perusteella tai muista erityisistä olosuhteista, voidaan tehdä ilman ennakoilmoitusta ja ehdoin se voidaan katsoa kelpaavan seuraavissa olosuhteissa: Ilmeinen lainvastaisuus ja korjaamatonta vahinkoa, ovat välttämättömiä, jotta voidaan myöntää väliaikainen määräys, joka on päätettävä riippumatta siitä, onko pääasian kannetta.

IPPC-direktiivin tarkistaminen päätösten kanssa on mahdollista, tavanomaiset menettelyt sellaisten henkilöiden saataville, jotka täyttävät kansalaisjärjestöjen perustuslain 146 artiklan tai 9 c artiklan 1 kohdan vaatimukset kyseistä oikeutta. IPPC-direktiiviin asiavaltuutta tuomioistuimessa ei riipu menettelyt yleisön osallistumista, mutta on oikeutettua intressiä osapuoli. Muilta osin IPPC-direktiivin tarkistaminen on sama kuin päätökset, jotka koskevat YVA:n päätöksissä mainittiin.

Toimia ja laiminlyöntejä koskeva muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus

Vaikka ympäristövastuuta koskevan EU:n direktiivin (2004/35/EY) on saatettu osaksi Kyproksen lainsäädäntöä (laki nro 189 (i) 2007), yleinen vastuu ei ole toistaiseksi testattu, eikä tätä oikeutta tuomioistuimessa. Tämän lain mukaiset toimet voidaan määrätä hallinnollisia seuraamuksia ”,” palauttaminen ”, jonka määrä on enintään 200.000 euroa ja on enintään 5000 euroa kultakin päivältä, jona rikkomisen jatkuu. Yksityishenkilöt voisivat toimia myös yksilöiden ja oikeushenkilöiden yleistä siviilioikeudellista vastuuta, esimerkiksi häiriön aiheuttamiseen tai huolimattomuudesta. Sekä vahingonkorvaukset ja kielto kanteita voidaan käyttää oikeussuojakeinoja. Valtion elinten vastaan voidaan esittää suoraan korkeimman oikeuden perustuslain 146 artiklan nojalla, jos

elimet, jota vastaan väite esitetään toimivat hallinto-, sääntely-, eikä valmiuksia. Sovellettaisiin kohdistuva kumoamiskanne ja vahingonkorvauskanne tai kun on kyse laiminlyönnistä, joka velvoittaa tekemään jotakin (tekemään tiettyä säädöstä) ja vahingoista, jos vahinko aiheutui. Jos asia on jatkoa osapuoli voi hakea piirituomioistuimen vahingonkorvausta. Toimivaltaisen viranomaisen ympäristövastuuta koskevasta lainsäädännöstä (nro 189 (I)/2007), ympäristön (2 artiklan), jollei maatalous-, luonnonvara- ja ympäristöasioista toisen määräyksen tai toimivaltaisen viranomaisen lisäämistä, tilanteen ja että vahinko on tapahtunut. Pyyntö voi tehdä kuka tahansa luonnollinen tai oikeushenkilö, mukaan lukien ympäristöjärjestöjen (14 artiklan i alakohdan), jos se todennäköisesti vaikuttaa tai joiden perustellun edun mukaista. Tätä pyyntöä ei voida tehdä, jos vahingot. Pyyntö on toimitettava kirjallisina ympäristöministeriö on liitettävä kaikki tarpeellinen aineisto kantelun tueksi. Ympäristövastuudirektiivin 17 artiklan nojalla lain, tuomioistuimen päätösten uudelleentutkimiseen toimivaltaisen viranomaisen kuului perustuslain 146 artiklan vaatimukset. Asiakirjat voidaan käyttää joko siitä, ettei 146 artiklan nojalla toimivaltainen viranomais ottaa pyyntöä vastaan, puutteellisuus tai ennallistamisesta elinympäristön tai lajien (t).

VI. Muut oikeussuojakeinot

Muut oikeussuojakeinoista ympäristöasioissa on joko oikeusasiamiehen tai ympäristöasioista vastaava komission jäsen, vaikka toimeenpanovaltaa, joten ei ole sovellettavissa, vaikka ne tuottavat joko myönteinen lausunto, ei välttämättä aina tuota hyvitystä. Pakoteasiamiehen toimisto perustettiin vuonna 1992 suojelemaan kansalaisten oikeuksia, joihin julkishallinnon päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa lain mukaisesti tai hallinnollisen viranomaisen asianmukaisesti. Tutkimus tai tarkastus suoritetaan oikeusasiamiehelle ei keskeytä menettelyä tai määräaikaisten käyttöä tai hierarkkinen muutosta. Henkilön, mukaan lukien sen kansalaisista, tai kansalaisjärjestössä, oikeusasiamies voi hakea. Päätös siitä, että oikeusasiamies ei sido hallintoviranomaisia. Päätöksessä todetaan varsin usein, mutta ei aina, varsinkin, jos siihen sisältyy suosituksia purkaa tai peruuttaa lainvastaisuus on toimilupa. Komissaari on nimittänyt ja raportoi puheenjohtajalle. Komission jäsen voi esittää ehdotuksia ja suosituksia vastaavien ministeriöiden ympäristöpolitiikan ja -lainsäädännön täytäntöönpano. Erytistapauksissa, joissa on vakavia vaikutuksia ympäristöön tai räikeää rikkomista, tietosuojavaltuutettu voi käynnistää tutkimuksia ja tarkastuksia väitetystä rikkomisesta ja suositella ratkaisuja. Lisäksi hän voi tarjota sopivan palvelun tutkimuksen suuntaviivoja ja pyytää, että ministeriön selvitys. Kaikki kansalaiset, kansalaisjärjestöt mukaan luettuina, voi käsitellä, vaikka hänen suositukset eivät sido viranomaista. Yleiset syyttäjät, jotka toimivat yleisen syyttäjän viraston tehtävänä on valmistella lausuntoja ja saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi rikoksia. Rikkomuksesta riippuen tehdään tarkastusviraston työ- tai pelin riistanvalvoja rahasto toimii aktiivisesti syytteeseen. Yksityisten syyteoikeus on lain nojalla (ei nimenomaan ympäristörikokset) mutta ei ole kovin yleistä. Valitusten käsittelymenettelyt ovat:

Oikeusasiamiehen kanteluja tai ympäristöasioista vastaava komission jäsen

Valituksia koskeva vastaavalle ministerille sääntöjenvastaisen toiminnan/päätöksen joko virallisen laitoksen virallisesti valituksen tai vähemmän hierarkkinen.

Valituksiin paikallisviranomaisille.

VII. Asiavaltuus

Asiavaltuus	Hallinto Menettely (ιεραρχική προσφυγή)	Oikeudenkäyntimenettely (διοικητική προσφυγή)	Kantelu oikeusasiamiehelle tai ympäristöasioista vastaava komission jäsen
Yksityishenkilöt	Vain päätöksen adressaatteja.	On osoitettava oikeutetun edun mukaista, kuten perustuslain 146 artiklan tai alakohtaisessa lainsäädännössä.	Kuka tahansa asianomainen, joka on vaikuttanut myös unionin kansalainen tai muutoin.
Kansalaisjärjestöt	Yleinen etu on osoitettava	On osoitettava, joka tunnustetaan asiavaltuus vain, jos se perustuu lakiin, eli ympäristövaikutusten arvioinnista vuonna 2005 annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annetun lain	On osoitettava joko yleinen tai paikallinen viranomais, väärinkäyttö, vaikka vain löyhästi sidoksissa valtiosta riippumaton järjestö.

		15 (I)/2006 tai ympäristövastuuta koskevan lain 189 (I)/2007	
Muut oikeussubjektit	Paikallisviranomaiset vaikuttivat suoraan tai vaatii niiden asukkaiden yleinen etu.	Perustuslain 146 artiklan nojalla, sellaisena kuin sitä on tulkittu oikeuskäytännössä.	—
Tilapäiset ryhmät	Esimerkiksi kansalaisten ryhmiä. Tarve osoittaa tämän olevan etujensa mukaista.	Ei, mutta ryhmän jäseniä, kuten yksityishenkilöiden asiavaltuus, jos ne täyttävät 146 artiklan vaatimukset.	On osoitettava joko yleinen tai paikallinen viranomainen, joka vaikuttaa niihin epäasianmukaisesti.
Ulkomaiset kansalaisjärjestöt	Ei erityistä säännöstä. Jos valtiosta riippumaton järjestö osoittaa todennäköisesti joko koskevan maailmanlaajuisen kiinnostuksen kohde tai jos vaikutukset ulottuvat Kyproksessa.	Ei edes alakohtaisessa lainsäädännössä (YVA ja IPPC), koska niissä viitataan erityisesti Kyproksen lainsäädännön nojalla rekisteröityjä kansalaisjärjestöjä.	Ei ole mitään syytä, miksi ne eivät voi väittää, että Kyproksen hallinnollinen toimi, joka vaikuttaa niiden toimintaan.

Osapuolten on pystyttävä erottamaan toisistaan hierarkkisesti ja hallinnollisia resursseja. Hierarkkista valvontaa harjoitetaan, tai johtaja yli alaisilleen. Säännöksissä määritetään menettelyt hallinnollisten säädösten tarkistaminen ylempät hallintoviranomaiset (hierarkian). Tällainen menettely ei olisi kuitenkaan lopullisia tai varmoja eikä tekeminen ei estä valituksen korkeimpaan oikeuteen. Yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti todennut, että ei ole olemassa mitään *actio popularis* edes Kyproksen oikeusjärjestelmässä. Euroopan syyttäjänvirasto toimii syyttäjän aloittaa uusia toimia, jos rikoslain rikkomisista, ja saatuaan tietoja, toimivaltainen yksikkö saattaa asian lain mukaan rikosentekijöiden ympäristörikoksista nro 22 (I)/2012. Lisäksi tietyissä tapauksissa oikeuskansleri voi saada esiintyä väliintulijana (*amicus curiae*). Oikeusasiamies ja ympäristöasioista vastaava komission jäsen ei ole valtuuksia ryhtyä oikeudellisiin toimiin. Ympäristövaikutusten arviointia koskevan lain (25 artiklan i alakohdan) ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annetun lain (9 artiklan c alakohdan) ja ympäristöä (17 artiklan) määrätään erityisesti ympäristöjärjestöjen asiavaltuuden vaatimusten täyttämiseksi tarpeelliset perustuslain oikeuskäsittelyjen saatavuutta koskevia erityisiä hallinnollisia päätöksiä vastaan.

VIII. Oikeudellinen edustus

Oikeudellisen neuvonantajan käyttäminen edustajana ei ole pakollista. Hakija voi esittää asiaansa henkilökohtaisesti, mutta koska hallinnollinen lainsäädäntö on monimutkaista, ja tätä oikeuskäytäntöä on epätodennäköistä. Kyproksessa asianajajat voivat hoitaa kaikkia oikeudellisia asioita ja meillä ei ole erikoistumisalaan. Luettelo rekisteröidyistä ammattiaan harjoittavien asianajajien on Kyproksen asianajajaliiton ja sitä päivitetään kerran kuussa. Ei ole erikoistuneet lakiasiaintuimistot (ei siis ole julkaistu luettelo). Henkilö, joka haluaa nostaa kanteen sellaisen ympäristöongelmaan kannattaisi pyrkiä lakimiehen kokemusta perustuslaillisten tai hallinto-oikeudellisen menettelyn todennäköisesti sillä perusteella, että perustuslain 146 artiklan. Koska Kypros on pieni, tieto kulkee suositus. Valtioista riippumattomien järjestöjen, jotka eivät ole ympäristöasioita koskevan julkisen kuulemisen.

IX. Todisteet

Ympäristöseikat otetaan huomioon yleiset säännöt, joita sovelletaan valitukset ministeriöiden, joten jäljempänä viitataan todisteisiin vastaukset kaikkiin hallinnollisia resursseja korkeimpaan oikeuteen. Korkeimmassa oikeudessa on kyse perustuvat kirjalliset huomautukset ja hallinnollinen yksikkö, jota vastaan vedotaan, on määrättävä, että tuomioistuin tutkii kaikki asiakirjat, jotka liittyvät asiaan. Tiedosto (t) antavat näyttöä. Lisäksi työjärjestyksen 11 Supreme Court Rules 1962, yhteisöjen tuomioistuin voi kutsua kenet tahansa henkilön todistamaan tai antamaan asiakirjoja, jotta kyseinen tuomioistuin voi tehdä ainoastaan päätöksen asiassa. Korkeimman oikeuden mukaan työjärjestyksen 1962 ja 18 artiklan, säännökset ovat sovellettavissa hallinnollisissa menettelyissä, mutta aina, kun se katsoo tarpeelliseksi sen tehtävien asianmukaisen täyttämisen perustuslain mukaan korkein oikeus ei epäröi höllentää tai poiketa tällaisen oikeuden ja todistelua koskevat säännöt. Hakijan on osoitettava, että hänen tapauksensa ei ole näyttöä, kuten siviili- tai rikosasioina. Osapuolet voivat esittää uusia todisteita ottamisesta yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan pyytää lisätodisteita, henkilökohtaisesti tai asiakirjoja. Tavanomainen menettely on korkeimmassa oikeudessa, joka esittää kirjallisia huomautuksia. Asiantuntijalausunnon, jotta tarvittaessa olisi tavallisesti oltava liitteenä. Asiantuntijan lausunto ei sido tuomareita.

X väliaikaiset turvaamistoimenpiteet

Ei ole muutoksenhaun automaattisesta lykkäävästä vaikutuksesta, se ei myöskään ole mahdollista nostaa kieltokanne. Määräystä olisi osa ensin päätöksen pätevyyttä tai toimintaa. Soveltamisen keskeyttämistä koskeva hakemus voidaan tehdä päätöksen, jossa kantaja vaatii vahingonkorvausta ja ilmeinen lainvastaisuus aiheutuu. Siviiliasioissa voidaan vaatia väliaikaismääräystä. Jos päätöstä ei ole keskeyttänyt sitä pannaan täytäntöön. Jollei alakohtaisessa lainsäädännössä, ei ole olemassa yleistä säännöstä kieltokanteita myöntämiseksi ympäristöasioissa. Tavanomaisessa oikeudellisessa menettelyssä on noudatettava, ja ne täyttyvät. Yksilöiden tai ryhmien pyynnöstä myöntää hyvin harvoin ja ainoastaan cross-damages huomattavia taloudellisia sitoumuksia. Näitä edellytyksiä sovelletaan niin, että kieltokanteet ovat helpommin myöntää jollekin hallintoelimelle, jotka pyrkivät estämään laittomia toimia lopettaakseen (esim. rakennus puretaan henkilön turvaamismääräyksen nojalla). Ei muutosta päätökseen evätä kieltokanteen, joka on joko korkeimpaan oikeuteen sen tai sen revisional siviilituomioistuimen toimivaltaan.

XI. Oikeudenkäyntikulut

Tärkein oikeudellinen toimi kustannukset olisivat asianajajien palkkioita. Lisäksi olisi kiinnitettävä leimojen kanteen (oikeudenkäyntimaksut). Siviiliasioissa perittävistä oikeudenkäyntimaksuista riippuu vahingonkorvauksen suuruudesta. Vuonna suuntaaminen keskimääräinen asianajajan palkkiot, jonka yhteisöjen tuomioistuin on ensimmäisen oikeusasteen tapauksissa 1400 euroa ja 100 euroa. Valitukset koskevat revisional postimerkkien hinta noin 120 euroa, kun taas siviiliasioissa leiman riippuu vaaditusta summasta. Asiantuntijoiden palkkioihin raportti voisi olla vähintään 500 euroa riippuen laatimaan kertomukseen, johon lisätään maksu niiden päivien lukumäärällä, tuomioistuimen käyttämä asiantuntija. Usein tapaukset, asiantuntija voi periä vasta useita päiviä, jolloin hän on ollut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, ja asia on sitten keskeytettiin. Ei ole kiinteä summa jokaiselta päiväältä tuomioistuimessa. Jos ei ole tehty sopimusta asianajajan ja hänen asiakkaansa välillä tämän jälkeen sovellettava vähimmäismäärä. Asianajajan palkkio on taulukoiden mukaan 1700 euroa korkeimman oikeuden turvautua yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen täysistunnossa, ja yli 2200 euron muutoksenhaku varten. Useimmat tuomarit periä maksu ylittää vähimmäismäärän. Kaikki kulut voidaan määrätä korvattaviksi. Suurimmat kustannukset cross-damages on erittäin suuri yritys, joka on vahvistettava ja on talletettava tuomioistuimeen käteisenä tai pankkitakausta. Häviöjä maksaa -periaate on yleistä, vaikka yhteisöjen tuomioistuin ei voi määrätä, että kaikki kustannukset tai määrätä, että kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, mutta tämä ei ole tiedossa etukäteen.

XII Oikeusapu

Ei ole säännöstä erityisestä kohtelusta ympäristöasioissa. Joka tapauksessa tuomioistuimet eivät voi sisältyä poikkeuksia, perimiskulut, hakemusmaksut, verotus jne.). Oikeusapua on saatavilla rikosasian syytetyille on vähäinen ja erityisesti turvapaikanhakijoiden saataville rikosten ja ulkomaalaisten karkottamisen uhasta. Ei tukea tarjoavien vapaaehtoisjärjestöjen. Ei oikeusapua. Ei ole olemassa laillisia klinikat, jotka joko ympäristöön tai muihin asioihin. Ei ole yleisen edun mukainen ympäristöoikeuden järjestöt ja lakimiehet.

XIII Oikea-aikaisuus

Kyproksen perustuslain 29 artiklan nojalla puuttua julkisen viranomaisen, henkilön olisi saatava vastinetta 30 päivän kuluessa. Toimet on usein kuitenkin ainoastaan vahvistus ilmoitti kantajalle, että lisäaika on tarpeen vastata tyhjentävästi. Teoriassa kantaja voi tuskin koskaan, mutta tämä olisi toteutettava käytännössä, paitsi jos viivästyminen tai joissa oli vakavia taloudellisia seurauksia. Osapuolia vastaan vireille hallinnollinen asia perustuslain 146 artiklan mukaan ympäristövaikutusten (ei kuitenkaan välttämättä), on ilmoitettava 75 päivän kuluessa päivästä, jona kantaja sai tiedon päätöksestä, toimi tai laiminlyönti on riitautettu. Jos laissa säädetään, että kyseinen päätös tai toimi on julkaistava virallisessa lehdessä 75 päivän määräaika alkaa julkaisemisesta. Asetetaan määräajat, ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asia ratkaista ympäristö- tai muissa tapauksissa. Ympäristöä koskeva asia olisi kohdeltava samoin kuin muita ja kesto on keskimäärin 16 kuukautta ensimmäisen oikeusasteen yhteydenpito. Muutosta olisi paljon pidempi usein useita vuosia. Oikeuskäytännön mukaan tuomioiden suuntaan 1986 käräjäoikeuksissa on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa kuulemisesta viimeisiä väitteitä. Ei näytä olevan syytä määräaika (Supreme Court). Käytännössä kaikkien kestää hyvin kauan lukuun ottamatta vuokraa ja perhettä koskevat alaikäisten lasten etuja. Jos tuomio alemmissa oikeusasteissa ei ole antanut selityksiä, yhdeksän kuukauden kuluessa, on ilmoitettava. On ollut myös tilanteita, kääntä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen Kyproksen tasavaltaa vastaan, koska tuomioistuin havaittiin viivästyksiä ja viivästykset ovat itsessään on evätty.

XIV Muut kysymykset

Ympäristöä koskevat päätökset voidaan riitauttaa ympäristövaikutusten arviointia koskevan lainsäädännön nojalla (nro 140 (I) /2005), ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annetun lain (nro 56 (I)/2003, ja numero 15 (I) /2006 ja ympäristövastuuta koskevan lain (nro 189 (I)/2007, ja silloinkin vain prosessin lopussa, kun päätös on julkaistu. Yleisö ei tiedä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa ainoastaan lehtikirjoitukset. Vaihtoehtoinen riidanratkaisu on käytettävissä Kyproksessa, mutta yleensä siviili- ja perheoikeudellisissa asioissa.

XV. Ulkomaalaiset

Xvi.transboundary tapauksissa

Hankkeissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, Kypros on ratifioinut Espoon yleissopimuksen valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista ja pannaan täytäntöön yleissopimuksen määräykset, jotka koskevat ympäristöön liittyviä kysymyksiä.

Tämän on konekäännös sivun sisällöstä. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.

Päivitetty viimeksi: 14/09/2016